

Äänestysaluejaon muutokset

Khall 22.05.2023 § 164
260/00.00.00/2023

Valmistelija

Valmistelu ja lisätiedot: Hallintojohtaja Kari Kankaanranta, puh. 044 422 4020.

Vaalilain 8 §:n mukaan kunta muodostaa yhden äänestysalueen, jollei sitä ole tarpeen jakaa useampaan äänestysalueeseen. Äänestysalueiden pinta-alasta tai asukasmäärästä ei vaalilaissa ole tarkempia määräyksiä. Äänestysalueista päättää valtuusto.

Valtuuston päätöksellä muutettu äänestysaluejako on voimassa 1.1.2024 alkaen toimitettavissa vaaleissa ja kansanäänestyksissä, jos valtuuston päätös on tehty ja siitä on ilmoitettu 31.8.2023 mennessä Digi ja väestötietovirastolle (DVV). Ilmoitus tehdään Digi- ja väestötietovirastolle.

Äänestysalue määrittää äänestäjän vaalipäivän äänestyspaikan. Kun vaalien äänioikeusrekisteri perustetaan väestötietojärjestelmän tiedoista, äänioikeutetun äänestysalue määritellään hänen asuinrakennukselleen merkityn tiedon perusteella. Tämän perusteella määräytyy se, minkä äänestysalueen ja äänestyspaikan vaaliluetteloon henkilö lisätään, ts. missä hän voi vaalipäivänä äänestää. Asunnottomien, laitoksissa asuvien ja ulkomailla vakinaisesti asuvien äänioikeutettujen äänestysalueen valtuusto määrää kunnan äänestysaluejaon muuttamista koskevassa päätöksessään erikseen.

Äänestysalueiden määrän vähentäminen saattaa heikentää äänestäjien mahdollisuuksia osallistua vaalipäivän äänestykseen. Jo useita vuosia jatkunut suuntaus on ollut äänestysalueiden määrän vähentäminen.

Oikeusministeriö on muun muassa kirjeessään kunnille (14.9.2022, dnro VN/12272/2022) suositellut, että äänestysalueiden määrää ei tulisi ilman painavaa syytä ainakaan vähentää, ja todennut lisäksi, että äänioikeusrekisterin (sähköisen vaaliluettelon) käyttö vaalipäivän äänestyksessä ei ole peruste vähentää äänestysalueiden määrää.

Nykyiset äänestysalueet ovat:

001 Eura
002 Kauttua
003 Kiukainen
004 Panelia
005 Honkilahti
006 Hinnerjoki

Vaalilain 9 §:n mukaan kunnanhallitus päättää sekä vaalien äänestyspaikoista että kotimaan yleisten ennakoäänestyspaikkojen lukumäärästä ja sijainnista kunnassa hyvissä ajoin ennen seuraavia vaaleja.

Äänestysaluejaon muutosta on viimeksi ehdotettu 1.1.2021 alkaen seuraavin perustein: "Vaalipäivänä äänestäneiden määrät koko kunnassa huomioon ottaen ja tulevaisuudessa mahdollisten sähköisten äänestysluetteloiden käyttöönoton myötä tulisi Euran kunnassa siirtyä lukumäärällisesti nykyistä vähäisempiin äänestysalueisiin. Edellä mainitun lisäksi äänestysalumuutosta puoltaa viime vuosien haasteet vaalilautakuntien jäsenten ehdokasasettelussa. Esityksen mukaan Euran

ja Kauttuan äänestysalueet yhdistettäisiin Euran keskusta-alueen äänestysalueeksi, Kiukaisten ja Panelian äänestysalueet Pohjois-Euran äänestysalueeksi sekä Honkilahden ja Hinnerjoen äänestysalueet Etelä-Euran äänestysalueeksi."

Tuolloin kunnanhallitus päätti seuraavaa: "Äänestysaluejakoa ei muuteta. Euran kunnassa on edelleen nykyiset kuusi äänestysaluetta." Äänestysalueiden yhdistämistä ei viimeisimmästä päätöksestä johtuen ole valmisteltu.

Edellisen kerran valtuusto on muuttanut äänestysaluejakoa 24.1.2016 (§ 9). Tuolloin muodostettiin nykyiset kuusi äänestysaluetta. Ennen muutosta äänestysalueet olivat

001 Kauttua
002 Vahe
003 Kirkonkylä
004 Sorkkinen
005 Honkilahti
006 Hinnerjoki
007 Eurakoski
008 Panelia

Muutoksen myötä Vahen äänestysalue yhdistettiin Kauttuan äänestysalueeseen sekä Sorkkisten ja Kirkonkylän äänestysalueet Euran äänestysalueeksi.

Todennäköisesti muutoksen myötä on syntynyt tilanteita, että osa Euran äänestysalueella asuvista henkilöistä saa äänestyspaikakseen Kauttuan. On syntynyt tilanteita, että Euran äänestysalueella asuva henkilö siirtyy Kauttualle äänestämään Euran äänestyspaikan ohi.

Erikoisen tilanteen on epäilty johtuvan äänestysaluekartan epä johdonmukaisista rajoista. Asiaa on nyt selvitetty rakennusvalvonnan sekä digi- ja väestötietoviraston kanssa. Karttamuutokset ja väestötietojärjestelmän tiedot näyttäisivät olevan kunnossa ja äänestysalueiden rajat tarkoituksenmukaiset. Osan Euran äänestysalueella asuvien henkilöiden äänestyspaikan määräytyminen Kauttuan äänestysalueelle saatta johtue teknisestä virheestä, jota pyritään selvittämään.

Esityslistan oheismateriaalina karttaotteet.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Juha Majalahti
Päätösehdotus	Kunnanhallitus merkitsee asian tiedoksi. Kunnanhallitus ei esitä valtuustolle muutoksia äänestysaluejakoon.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.